

מכון "חץ" לחשיבה צבאית מתקדמת, רחוב אופנהיימר 5, פארק המדע, רחובות
טל' 08-9152729, פקס 08-9152744, דוא"ל info@iamti.com, אתר www.iamti.com

בגיליון זה

- 1 צבא ארה"ב מצייד את כוחות הסיוור ברכב טקטי קל
- 2 אין תקשורת מהחלל
- 3 הנוכחות הגוברת של הצי הרוסי בים התיכון
- 4 – 5 רוסיה וסעודיה בדרך להכרעה
- 6 החלפת מפקדים מסיבית בצי הרוסי בים הבלטי

תובנות ממלחמה כלשהי עשויות להשתנות עם הזמן, הן דינמיות, תפקידן להביא תועלת היום ולמחר ולכן ערכן רב מרשימת לקחים. בתובנות צריך לעשות דיון מדי פעם מחדש כי הרלוונטיות של הלקחים משתנה עם הזמן. שחזור ומורשת קרב עוסקים ב"לדעת" מה היה שם, תובנות עוסקות ב"להבין" למה, ומה ניתן להפיק מכך כיום. מעט עוסקים בכל ברצינות.

דבר העורך

חלפו עשר שנים ממלחמת לבנון השנייה וכנהוג בישראל בסיום כל תקופה "עגולה" נוהגים להציף סיפורי קרבות, זיכרונות ולחדד את מאבקי האגו שהתפתח ובמלחמה ולאחריה. המלחמה היא הייתה רוויה בכל אלה. במהלך הכנסים והפרסומים המלווים את האירועים לרוב נעלמות התובנות העיקריות מאותה מלחמה. להבדיל מלקחים, תובנות ממלחמה מצטברות לאורך זמן, ותכניהן הם שילוב של לקחים מאותה עת ומשמעויותיהן בתקופה הנוכחית. דוגמאות ניתן לראות ממלחמת לבנון השנייה בתחומי המודיעין, הפעלת האש, יחסי פיקוד ושליטה וכיוצא באלה. ולכן,

צבא ארה"ב מצייד את כוחות הסיוור ברכב טקטי קל

צבא ארה"ב החליט לצייד בקרוב את כוחות הסיוור שלו ברכב טקטי קל ולא לרכוש מערכת חדשה, כך פורסם ב- 11 למאי 2016. לצבא יש מספר תכניות להצטיידות בכלי רכב בעתיד, כך נאמר בוועידתה של עמותת התעשייה הביטחונית הלאומית שעסקה רכב גלגלי טקטי ב-רסטון, ווירג'יניה. הרכב שנבחר Light Tactical Vehicle LRTV יהיה רכב שטח המצויד בחבילה של מודיעין, חיישני ניטור וסיוור ויהיה בעל משקל קל שיאפשר לו להיות יביל אוויר במסוק צ'ינוק CH 47. לרכב הסיוור הקל ייתוסף כנראה כוח אש ואולי חיישנים נוספים, אמר מיג'ור גנרל רוברט דייס הבן, סגן מנהל המרכז לשילוב יכולות הצבא, הוא הגדיר פתרון זה כפתרון ביניים. מיג'ור גנרל סדריק ווינס, מנהל תכנית פיתוח הכוח במשרד G8 בלשכתו של סגן הרמטכ"ל אמר "רכב הסיוור הקל, לפחות בהתחלה יהיה רכב קרבי". "תמיד קיימת האפשרות שהצבא יתחיל לבחון את ביצועי הרכב הטקטי הקל ותפקידיו ולהחליט איזה שינויים צריך לעשות" - אמר, אבל ההחלטה הנוכחית תקפה. הרכב הטקטי הקל יוצר כך שיאפשר "לסיירים לבצע את משימותיהם, להביא מידע, ולעתים להילחם כדי להביא מידע" אמר ווינס. בשנה שעברה רמזו בכירים בצבא היבשה של ארה"ב שהם מסתמכים על הרכב הטקטי הקל ולא מתכוונים לרכוש רכב חדש. הסיבה העיקרית לכך הייתה העלות הגבוהה ומשך הזמן הנדרש בעוד אשר התקציב מתכווץ. הצבא ערך הדגמה של ביצועי הרכב בפורט בנינג, ג'ורג'יה באוגוסט. בהדגמה זו השתתפו סוגים אחרים של כלי רכב ובהם דאגור של פולאריס, וויזל של ריינמטאל, A-SOTV של נביסטאר, וויפר של נורת'רופ גרומן. כלי הרכב הראשון מתוצרת אושקוש אמור לצאת מקו הייצור באוגוסט הקרוב. הצבא בוחן מספר דרכים לשימוש ברכב החדש,

אין תקשורת מהחלל

קריס אוסבורן – 26 מאי 2016

"המערכת מאפשרת יכולות של העברת קול, נתונים ותמונות בשטחים קשים יותר ובאין תקשורת לוויינים. היא מאפשרת לך יכולות עמידות יותר. היא נותנת לך מעין מגדל תקשורת באמצעות תקשורת רדיו בתנאי חוסר קשר לוויינים ומציעה יכולות תקשורת מעבר לאופק," אמר מהני. המתאר הקרבי הופעל במהלך תרגיל צבאי במטווח הטיילים White Sands. בתרגיל השתתפו כ-2000 חיילים מצוות הקרב של חטיבה 2 של דיביזיית שריון מס' 1 שערכה תמרון משולב במרחב בן יותר מ-1500 קמ"ר. "הצבא השתמש במערכת להערכת הפעולה הרשתית שלה. במהלך הבחינה נוכחנו שהמערכת מהווה קשר חשוב המאפשר תקשורת מרמת המחלקה דרך דרגי הפלוגה והגדוד ועד לחטיבה." אמר מהני. המערכת מיועדת להיכנס לשימוש מבצעי ב-2018 וב-2019.

הצבא בוחן טכנולוגית רדיו מבוססת כל ירכב שתאפשר לסטרייקר, להאמר ולרכב חסין מטעני צד לחלוק במידע מבצעי בזמן אמת בפריסה רחבה. הרדיו החדש נקרא Mid tier Networking Vehicular Radio נבחן לאחרונה במספר מתארים מבצעיים, בכללם שטח הררי, שטח מיוער ועם צמחיה צפופה על מנת להעריך את יכולתו להעביר "חבילות מידע" בצורות שונות של סרט רדיו רחב. הרעיון בבסיסה של הטכנולוגיה מתייחס לרדיו מתוכנת שמאפשר שיתוף מידע טקטי, המותאם לפיקוד מוכוון משימה בכל הכוחות בסביבה בה תקשורת הלוויינים אינה פועלת בגלל אמצעי נגד של האויב. "הבחינה כללה 85 מערכות רדיו כאלה שאפשרו תקשורת קולית, נתונים וקיום תקשורת רצופה מהגדוד לחטיבה. הבחינה נערכה במתארי קרקע שונים" אמר פול מהני, מנהל התקשורת במנהל התכנות לפיקוד ולשליטה. המערכת מיוצרת על-ידי Harris Corp. המשתמשת בתכנת הצפנה של NSA להעצמתה של אבטחת המידע. היא מותקנת בכלי הרכב ומאפשרת העברת קול, תמונה ונתונים תוך כדי תנועה. עם מערכת רדיו מופעלת תוכנה; כל ערכה מתפקדת גם כרדיו וגם כנתב המאפשר להעביר ברדיו מידע באמצעות מגוון מערכות רדיו פס רחב ממשלתיות. חלק מהמערכות האלה כוללות את המערכת לחייל והמערכת הרשתית המיועדת להעביר חבילות IP, תמונות ונתונים לכל הכוחות ללא צורך בתשתית נייחת כמו מגדלי תקשורת או לוויינים. כך למשל, אם נשק נגד לוויינים משמיד או משבש לוויין של ארה"ב, ומערכת הקשר הלווייני מושבתת או מושמדת. יזדקק במקרה כזה הכוח המבצעי לתקשורת מיקום, למידע טקטי ולפרטי פיקוד ושליטה כשהוא בתנועה מהירה בשדה הקרב. חלק מרכזי מהטכנולוגיה המתפתחת הזו היא היכולת להעביר במהירות מידע בתנועה מרמת הפלוגה והגדוד ולחטיבה. יריבים אפשריים, כמו סין, ידועים בפיתוח מערכות הנקראות ASAT – נגד לוויינים. כתוצאה מכך מהנדסי הצבא ומדענים עובדים בחריצות לפיתוח טכנולוגיות שיכולות לתפקד בסביבה שאין בה תקשורת לוויינים. הדבר משמעותי במיוחד בגלל מערכת המעקב אחר הכוחות, שתלויה בתקשורת הלוויינים כדי להציג סימנים על המפות הדיגיטליות שמוסרים מידע על הכוחות העוצמות והשטח. מערכות הרדיו בפס רחב יכולות לפעול "מעבר לאופק" בסביבה הררית, בתנאי מזג אוויר קשים ומצבים דומים המשבשים תקשורת.

הנוכחות הגוברת של הצי הרוסי בים התיכון

לוק קופי – אל ג'זירה

במלאת מאה להסכם סייקס-פיקו התרכזת תשומת הלב בחלוקתו של המזרח התיכון לאזורי ההשפעה של צרפת ושל בריטניה, לאחר מלחמת העולם הראשונה. הסכם קונסטנטינופול שנחתם שנה לפני זה של סייקס-פיקו, פחות ידוע. בהסכם זה, הסכימו בריטניה וצרפת לתת בידי רוסיה את השליטה במייצרים של תורכיה, וכן גם את קונסטנטינופול, בירתה דאז של הקיסרות העות'מנית, במקרה שבו חברות ה"אנטנטה" ינצחו במלחמת העולם הראשונה. גישה בלתי מוגבלת לים התיכון היתה חיונית לרוסיה. ב-1914, שנתה הראשונה של "המלחמה הגדולה", כמחצית מכלל הייצוא הרוסי וכ-90 אחוזים מתוך הייצוא החקלאי שלה עבר דרך מיצרי תורכיה.

המהפכה שהתחוללה ברוסיה ב-1917 הוציאה את רוסיה מן המלחמה, ופירוש הדבר היה שהסכם קונסטנטינופול כלל לא מומש מעולם. במשך המלחמה הקרה, ה"אסקדרה" המבצעית החמישית של בריה"מ דאז פיטרלה במימי הים התיכון כדי לפקוח עין על מעשיהן של ארה"ב ונאט"ו באזור. לאחר נפילתה של חומת ברלין פורק הצי הזה, ועד לתקופה האחרונה הסתפקה רוסיה בנוכחות בים התיכון. הנשיא ולדימיר פוטין להוט להחזיר את רוסיה לגדולתה הקיסרית והפך את הים התיכון לאזור בעל קדימות מבחינת הצי הרוסי. בתחילת 2016 במהלך ביקורו בקרים, הנתון בשליטת הרוסים, אמר שר ההגנה הרוסי, סרגיי שוייגו כי "אזור הים התיכון היה ליבת כל הסכנות המהותיות לאינטרסים הלאומיים של רוסיה". הוא הכריז עוד שיוקם כוח משימה ימי רוסי חדש לים התיכון, שיתבסס קרוב לוודאי על הצי המבצעי החמישי שפעל בימי המלחמה הקרה. התעצמות נוכחותה הימית של רוסיה בים התיכון התאפשרה על ידי התרחקותה של ארה"ב מהאזור, בעקבות מה שכונה כ"פיבוט" או המאזן המחודש באסיה. פוטין, להוט כתמיד לקדם את האסטרטגיה-רבתית שהוא מתווה לרוסיה ראה זאת כהזדמנות לצי הרוסי למלא את החלל שהותיר הצי האמריקאי.

כדי לפעול בים התיכון, וידאה רוסיה כי יש לה גישה לשורת נמלים לצורכי תדלוק ותספוק של הצי הרוסי מהמזה"ת ועד למצרי גיברלטר: רבים מאותם נמלים מצויים – למרבה התדהמה – במדינות נאט"ו והאיחוד האירופי. יש בכך לעורר דאגה מיוחדת כיוון שנאט"ו ניתקה את יחסיה עם רוסיה והאיחוד האירופי הטיל עיצומים כלכליים על רוסיה. לרוסיה ביס ימי חשוב באזור טארטוס, הנתון לשליטתם של העלאווים בסוריה, וולדימיר פוטין רוצה להמשיך ולקיים את הבסיס הזה בכל מחיר. משום כך פוטין מעוניין כל כך שבאשר אל-אסאד ימשיך להיות נשיא סוריה. נוכחותו של אסאד בדמשק היא ערובה לספינות הרוסיות בטארטוס ולקיום הנוכחות הימית הרוסית בים התיכון.

מאז שרוסיה השתלטה על קרים, ביקרה ספינת הקרב הרוסית "אדמירל קולאקוב" במלטה ביולי 2014 והספינה "ארוסלב מודרי" פקדה את המקום בפברואר 2015. אף שמאלטה אינה חברה בנאט"ו, היא חברה באיחוד האירופי. ביוני 2015 ביקרה הנחתת הרוסית "קורולב 130" ביוון שהיא חברה בנאט"ו ובאיחוד האירופי גם יחד.

ספרד היא הגרועה מבין כל חברות נאט"ו והאיחוד האירופי המארחות את הצי הרוסי. ב-2011 החלה מוסקבה להשתמש דרך קבע במתקני הצי בסיאוטה, מובלעת ספרדית בצפון אפריקה. מבחינה משפטית, סאוטה היא חלק מספרד ורק אחת מבין שתי הערים האירופיות היחידות – לצד המובלעת הספרדית מלילה – המצויות ביבשת אפריקה. גם היא נכללת באמנת שנגן ובאזור האירו. מאז שנת 2011 פקדו לכל הפחות 58 ספינות הצי הרוסי את הנמל הספרדי, בהן משחתות, פריגטות, ספינות סער אמפיביות ואפילו צוללת תקיפה אחת. לכל הפחות 21 מספינות הצי הרוסי ביקרו בספרד לצורכי תדלוק והצטיידות מאז פלשה רוסיה לקרים וסיפחה אותה במארס 2014 והטלת העיצומים הכלכליים של האיחוד האירופי על רוסיה.

מדינות אירופה נוהגות בחוסר אחריות כשהן מתירות לספינות מלחמה רוסיות – במיוחד אחדות מהצוללות המתקדמות ביותר בצי הרוסי – להשתמש בנמליהן, במיוחד אותם נמלים הנמצאים במרחק לא רב מבסיסה הימיים של נאט"ו. לא יעלה על הדעת שחברות נאט"ו והאיחוד האירופי תומכות בצי הרוסי בעת שמוסקבה מנסה באופן פעיל לקרוע את אוקראינה לגזרים ובעוד שהעיצומים הכלכליים בתוקף. פוטין, המקבל גישה לבסיסים הימיים של האיחוד האירופי ונאט"ו יכול להרוג שתי ציפורים באותה אבן. מצד אחד, הגישה לנמלים אלה מקלה על הצי הרוסי לפעול בים התיכון באופן שמזיק ופוגע בנאט"ו. מצד אחר, פוטין חושף בעליל את עומק השסע בין מדינות אירופה במה שקשור למדיניותן כלפי רוסיה. ושוב, פוטין מתעתע במערב.

רוסיה וסעודיה בדרך להכרעה

ניקולאי פכומוב – נשינול אינטרטט

כיום, המזה"ת הוא אחד משלושת האזורים שיגדירו את המדיניות העולמית בשנים הבאות. בעוד ששני האחרים – אירופה והבעיות של האיחוד האירופי ואסיה המזרחית ושאפוטיה הרוחשות-גועשות של סין – משפיעים באורח מצטבר ומתמשך יותר על היחסים הבינלאומיים, המזרח התיכון הוא זירה של אלימות, דיפלומטיה מתוחכמת ואירועים בעלי חשיבות גלובאלית שמתרחשים בו ללא הרף. ככל שינסו השחקנים האזוריים והמעצמות הגלובאליות לתכנן את מהלכיהם כאן, הרי שבכל רגע נתון יכול אירוע לשנות לחלוטין את התמונה האסטרטגית.

נראה שדינאמיקה משמעותית ביותר נוצרת עכשיו על ידי היחסים שבין רוסיה וסעודיה. הפוטנציאל לעימות מלא בין שתי המדינות הלך והתעצם במשך חמש השנים האחרונות, וההכרעה יכולה להשפיע באופן משמעותי על תחומים אחדים ביחסים הבינלאומיים. למתיחות השוררת עכשיו בין מוסקבה וריאד יש שני ממדים. לרוסים ולסעודים עמדות שונות לגבי הנחות היסוד של יחסי האנרגיה הגלובאלית, ושנית, לגבי המאבק בטרור. בשני הממדים יש מרכיבים שמונעים הבנה מלאה של ההבדלים האלה. אופ"ק נעשה לגורם שמסיח את הדעת בדיונים על אנרגיה גלובאלית. מרבית הניתוחים מציינים כי הגילוי הברור ביותר לחילוקי הדעות בין רוסיה וסעודיה לגבי האופן בו יש לנהל את שוק הנפט הגלובאלי היה קריסתן של השיחות שנערכו בדוח'ה באפריל. על פי ההיגיון הזה, רוסיה להוטה לתאם את הקפאת הפקתו של הנפט יחד עם מדינות אופ"ק. אלא שסעודיה לא מעוניינת, ואילו אופ"ק לא מסוגל לפעול בגלל היריבות בין סעודיה ואיראן. למעשה, הפער בין גישותיהן של מוסקבה וריאד לשוק הנפט הגלובאלי עמוק יותר מאשר השיתוק של שיחות אופ"ק. ניתוח יסודי של מדיניות האנרגיה של רוסיה, ובמיוחד עמדתה לגבי בטחון האנרגיה הגלובאלי, מאפשר פרספקטיבה מאלפת הרבה יותר. למעשה, רוסיה מודאגת מהתפקוד המוצלח של שוקי האנרגיה העולמיים, בכלל זה שוקי הנפט, וביטחון האספקה כמו גם ביטחון הביקוש. במסמכים רוסיים רשמיים אפשר למצוא גישה מתקדמת לביטחון אנרגיה גלובאלי, הכוללת את האינטרסים של רוסיה במסגרת של יחסי-אנרגיה בינלאומיים יציבים.

גישה זו אינה כוללת אסטרטגיה חד-צדדית המכוונת לפגוע באינטרסים של משתתפים אחרים ביחסי האנרגיה הגלובאליים. הסיבה לכך פשוטה: רוסיה אינה מטיפה לידידות ודו קיום עולמיים מטעמים הומאניים, אלא מדגישה באופן רציונאלי את הצורך המשותף של יצרני אנרגיה וצרכניה גם יחד לפתח שיתוף פעולה, מכיוון שפעולות תוקפניות בלא התחשבות באינטרסים של גורמים

אחרים שקולות כהשלכת אבנים לעבר בית הזכוכית של מערכת האנרגיה הגלובאלית. עתה נראה שסעודיה מעוניינת יותר בשיפור מצבה בשוק תוך כדי יישומה של התוכנית "חזון סעודי 2030" המכוונת להתרחקות מ"התמכרות לנפט". במובן זה, אופ"ק המתקיים בקושי רב הוא מקום שבו הולכת ומתגלה הסתירה בין התפיסה של הרוסים לבין זו של הסעודים. מדיניות ביטחון-אנרגיה הלאומית של רוסיה משלבת מרכיבים של ביטחון אנרגיה לצרכנים ויצרנים גם יחד, יחד עם פוטנציאל ניכר נוסף להעברת אנרגיה. בשל תלותה בשוקי האנרגיה העולמיים לצורכי התפתחותה הכלכלית, פעלה רוסיה בעשור הקודם לקידום השיח בין היצרניות והצרכנים, כמו גם בין היצרניות לביןן, במטרה לשפר את תפקודם של שוקי האנרגיה. פורום יצואניות הגז, פרי יוזמה רוסי, הוקם בעשור הנוכחי כדוגמה לארגון אנרגיה בינלאומי מצליח, השונה תכלית השינוי מאופ"ק. בעוד אשר אופ"ק הוקם כקרטל, המקדם את האינטרסים של היצואניות על חשבון אלה של היבואניות, הרי שהפורום, GCEF הוא ארגון ייחודי לתעשייה שתכליתו לשפר את יעילותו ויצורו של הגז הגלובאלי באמצעות שיח בין אנשי מקצוע. קשה מאוד לטעון ששיפור יעילות שכזה נוגד את האינטרסים של הצרכנים.

ריאד בוחרת במסלול שונה. אופ"ק שבמשך עשרות שנים היה שלוחה של תעשיית הנפט הסעודית, התרוקן מתוכנו בעוד אשר סעודיה ממשיכה להפיק עוד נפט על מנת למחוץ את כל יריבותיה. השבועון "בלומברג ביזנסוויק" כתב בלשון זו על סגן [המשנה ל-?] יורש העצר, הנסיך מוחמד בין סאלמן, בנו ואיש סודו של המלך כמו גם מי שעיצב את המדיניות העכשווית, "האיש שעתידי כנראה להיות מלך סעודיה אומר שלא אכפת לו אם המחירים יעלו או יקרטו. אם יעלו, פירוש הדבר שיהיה עוד כסף להשקעות שלא בתעשיית הנפט, כך הוא אומר. אם יקרטו, סעודיה, בהיותה היצרנית שמחירה הם הזולים ביותר בעולם, תוכל להתרחב בשוק המתפתח באסיה. סגן יורש העצר מתנכר למעשה לעשרות השנים של דוקטרינת הנפט הסעודית כמנהיגת אופ"ק". ההימור הסעודי נועז, אך אל לנו לשכוח שהפסיקה הסופית לגבי מדיניות זו לא תתקבל בקרוב. המלך סלמן ובנו, סגן יורש העצר, חופשיים לקבל כל החלטה שהיא, אבל קשה להתעלם מהסיכון הטמון בחלק מעיקריה של התוכנית הסעודית.

רוסיה וסעודיה בדרך להכרעה...המשך...

ניקולאי פכומוב

השאלות רבות: האם לממלכה יהיה די כסף, אפילו לאחר ההפרטה החלקית של חברת ערמקו, לעמוד בתשלומים שיעלו במידה עצומה עם הוצאות המעבר? האם די בארבע עשרה שנים, שנותרו עד 2030 כדי להכין את כוח העבודה לכלכלה חדשה במדינה, לכאורה חופשית מההתמכרות לנפט, ולחולל שינוי באורח

החשיבה של האוכלוסייה הסעודית, ובכללם רבים מבני המשפחה המלכותית? האם המסגרת החברתית, תרבותית ודתית של סעודיה תאפשר את הרפורמות הללו? הנסיך מוחמד אוהב להשוות את עצמו לסטיב

ג'ובס, מרק צוקרברג וביל גייטס. אך אף לא אחד מהם לא נחל את ההצלחה שלו בסעודיה, שבה עדיין לא מרשים לנשים לנהוג, שלא להזכיר סוגיות אחרות, מסובכות יותר.

כך חשוב להבין גם את תפקידו של האסלאם בסעודיה כדי להבין את הממד השני בחילוקי הדעות בין רוסיה וסעודיה. אם בעיותיה של אופ"ק הודפות את ההבדלים המהותיים בין מדיניות האנרגיה של רוסיה לזו של סעודיה הרי שהמשבר בסוריה מספק אותה הסחת דעת בעת ניתוח הפער בין גישותיהן של מוסקבה וריאד לאנטי-טרוריים.

האמירה שרוסיה מגוננת על "הבחור שלה בסוריה" באשאר אל אסאד, בעוד אשר סעודיה תומכת במאבקה של האופוזיציה לחירות היא בגדר הפשטה מטעה. נאמר את המובן מאליו: יש להדגיש כי בקרב הקבוצות הרבות שלוחמות במשטרו של אסאד, הקבוצות האסלאמיות הן החזקות ביותר, ודאעש היא הידועה שבכולן. אבל בעוד אשר דאעש נעשתה לאויבת העולם לאחר שבראשית דרכה הצליחה בעיראק ובסוריה, הודות ליזמרותיה הגלובאליות ויכולתה להגיע ולהרוג ברחבי העולם, הרי שארגונים אסלאמיים אחרים בסוריה מסוגלים להתחרות בדאעש במה שנוגע ללהט הדתי והאכזריות. וכך נשאלת השאלה האם הקבוצות האלה יחדלו ללחום אם ינצחו בסוריה – או שמא זה רק עניין של "התחרות" בין טרוריסטים:

דאעש היא האימתנית ביותר עכשיו ואילו המתחרים האחרים חולמים להתעלות על דאעש בסוריה ובמקומות אחרים.

העניין הבא שצריך לשקול כשמנתחים את ההבדלים בין גישותיהן של מוסקבה וריאד למאבק בטרור הוא העובדה שתמיכתה של סעודיה בארגוני ג'יהאד בסוריה היה סוד גלוי מזה זמן מה. עכשיו נראה שאף כי סעודיה ותורכיה, על פי הערכות מסוימות, מנסות לגבש יחידות ג'יהאדיות בסוריה תחת מבנה פיקודי מאוחד ששמו ג'אייש אל-פאתח (צבא הכיבוש).

באורח בלתי צפוי קרא גם מנהיג אל-קעידה, איימן אל-זאוהרי לגיבוש מסוג זה. כאשר מנתחים את ההבדלים בין הגישה הרוסית לזו הסעודית לגבי המאבק בארגוני טרור, יש להביא בחשבון גורם נוסף, שאינו הפחות חשוב כולם: הענף הוואהאבי של האסלאם הוא המוביל בסעודיה, והמטיפים הוואהאבים שיתפו פעולה עם קבוצות טרור ברוסיה – בצפון הקווקז ובמיוחד בדגסטאן. עובדות אלה מסייעות להבין מדוע מוסקבה מוטרדת ממה שמתרחש בסוריה ומדוע היא חשה דאגה לגבי התמיכה הסעודית בארגונים רדיקאליים שונים.

נוסף על ההתמודדות בבעיות האנרגיה הגלובאליות, רוסיה מציעה גישה בינלאומית רחבה להתמודדות עם הג'יהאדים בסוריה ובמקומות אחרים. כך למשל, היא דוחקת ב"ב לפתוח בתקיפות משותפות נגד ג'יהאט אל-נוסרה בסוריה. עד כה סירבה וושינגטון לשתף פעולה חרף העובדה שג'יהאט אל-נוסרה זוהתה על ידי ארה"ב כארגון טרור עוד ב-2012 וכוחות אמריקאיים מנהלים תקיפות משלהם נגד הארגון. סעודיה, לכאורה בעלת ברית ושותפה של ארה"ב, קבעה כי נוסרה היא ארגון טרור עוד ב-2014 אך אל-נוסרה, שמכונה לעתים קרובות "אל קעידה בסוריה" היא חלק מהג'אייש אל-פאתח. יחסיה של סעודיה עם הכוחות הג'יהאדיים מעוררים את דאגתם של משקיפים בינלאומיים רבים ותורמים לחשדות הגוברים ברוסיה לגבי מדיניותה של סעודיה. ברור כי שתי המדינות חלוקות לגבי השאלה מהו אסלאם רדיקאלי ומסוכן. ככל שגוברת הדאגה בעולם לגבי בטחון האנרגיה העולמי והאסלאם הרדיקאלי, כך יזכו הגישות השונות של רוסיה וסעודיה כלפי העניינים האלה לתהודה כפולה ומכופלת, מעבר ליחסים הבין-מדינתיים. אף כי שתי המדינות נזהרות מעימות גלוי ורטוריקה עוינת, מטרותיהן לגבי שוקי האנרגיה והמדיניות במזה"ת שאינן עולות בקנה אחד כבר נתגלו. ימים יגידו כיצד התחרות זו משפיעה על היחסים הבינלאומיים.

החלפת מפקדים מסיבית בצי הרוסי בים הבלטי

מתיו בודנר 1 ביולי 2016

משרד ההגנה הרוסי ערך ביום רביעי האחרון סבב חילופי מפקדים גדול במיוחד בפיקוד הצי הרוסי בים הבלטי בעקבות חקירה שנמשכה חודש ימים במטה הפיקוד ומפקדיו תת-אדמירל ויקטור קרבצ'וק וראש המטה שלו תת-אדמירל סרגי פופוב.

משרד ההגנה הודיע כי 50 קציני צי הועברו מתפקידיהם בנימוק של "הזנחת התפקיד".

שר ההגנה סרגי שויגו אמר כי פיקוד הצי הבלטי הראה "כשלים חמורים במוכנות לקרב ולאימונים, בניהול השגרה, כישלון בטיפול בחיילים, חוסר קשב לכפופים להם וסילוף דו"חות על מצבו האמיתי של הצי". הצי הבלטי הוא הצי הקטן ביותר והמוזנח ביותר מבין ארבעת הציים הרוסיים שכוללים גם את הצי הצפוני, הצי באוקיאנוס השקט והצי בים השחור.

למרות הזרמת תקציבים לחידוש הצי הבלטי בשנים האחרונות, ביצועי הצי תחת פיקודו של קרבצ'וק גרמו לאיתותי אזהרה במשרד ההגנה כפי שדווח אתר האינטרנט של סוכנות הידיעות סט. פטרסבורג.

החקירה בת החודש בפיקוד הצי הבלטי החלה עקב תאונה בלתי מדווחת על התנגשות צוללת של הצי הבלטי עם ספינת משמר פולנית באפריל, לפי דברי מקור בכיר במשרד ההגנה. בנוסף ספינות הצי הבלטי דווחו לאחרונה כי הן חשופות לתקלות טכניות במהלך תרגילים.

הקצין היחיד ששרד את ההדחות הוא תת-אדמירל סרגי אליסייב מי שהיה בעבר סגן מפקד הצי האוקראיני. אליסייב היה בין הקצינים האוקראינים שהסכימו להצעה הרוסית בעת מבצע סיפוח חצי האי קרים ב-2014 לערוק לצי הרוסי תמורת העלאה בשכר ושיפור תנאי שירות. הוא מבוקש כבוגד ועריק על-ידי הממשלה האוקראינית.

אבל אליסייב לא קבל את הפיקוד על הצי הבלטי, על פי מקורות ממשרד ההגנה ביום שישי, שני אדמירלים ותיקים מצי הים השחור וצי האוקיאנוס השקט יעברו לפקד על הצי הבלטי. המפקד יהיה תת-אדמירל אלכסנדר נוסאטוב וראש המטה שלו יהיה תת-אדמירל איגור מוחמטשין.

נוסטוב היה בעבר מפקד הבסיס המרכזי של צי הבלטי בקלינינגרד השוכן על החוף בין פולין וליטא בין השנים 2009 – 2012. לאחר מכן הוא שרת כמפקד האקדמיה של הצי וכסגן מפקד הצי בים השחור. מוחמטשין שרת כמפקד כוח הצוללות של הצי באוקיאנוס השקט.

הוטלה עליהם המשימה לשקם את הצי הבלטי עד סוף השנה מועד בו תבוצע ביקורת חוזרת של משרד ההגנה.

